

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gid. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof.)
Določniki tisk. družstva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis!
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrati-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Ne volite liberalcev, nemčurjev, prijateljev oderuhov in Judov!

Skoro bodo nove volitve. O njih se je že mnogo govorilo in tudi v „Slov. Gosp.“ pisalo, posebno letos meseca januarja in februarja. Naši čitatelji so o tej reči toliko podučeni, da bi se bili gotovo na vso moč upirali kandidatom, katere bi jim bili ponujali liberalni ustavoverci in nemčurji. Zakaj so se takrat pričete volitve bile ustavile, to še sedaj ni prav jasno. Resnično pa je, da se naši nasprotniki od tiste dobe niso spametovali, ne poboljšali. Stanje za nje se je tudi slujšalo. Na Štajerskem so prej vedno imeli v Gradcu svoj deželni volilni odbor. Letos ga nimajo več. Ljudje so liberalnega gospodstva siti. Pri nas so liberalci ob enem sovražniki naše slovenske narodnosti, nemčurji, in tudi z temi gre rakovo pot, odkar se srečno lomi turško strahovanje nad našimi jugoslovanskimi sosedi in brati. Zato pa še niti misliti ne moremo, da bi poštena slovenska duša zamogla svoj glas pri volitvah dati kandidatom, katerih nam nemški in nemčurški liberalci ponujajo. Povsod sprevidajo ljudje nesrečo liberalizma; zlasti na Nemškem so pri zadnjih volitvah liberalci grozno propali. Tudi pri nas skušajo jarem te hinavske svobode otresti. Dovolj dač so nam ti gospodje naložili, dosti novih gospodsk., novih in dragih naredeb izumili, oduštvu pot odprli, občni blagostan na korist pešiči denarnih mogotcev in Judov uničili, posebno pa kmetske ljudi spravili v težave, kakoršnih niso prej trpeli. Nesreča je tolika, stiska in nevolja tako huda, da se liberalni kandidati skoro nikder prav ne upajo na dan. Le bolj na skrivnem rovljejo pri nas za kandidata g. Seederja in g. Seidla v mariborskem, št. lenartskem in slov. bistrškem okraju, za nekega g. Hempelna v ljutomerskem, za Berkso v celjskem okraju. Drugod še niti ne imenujejo kandidatov. No, in te kandidate bodemo Slovenci vendar le podrli!?

Mnogo je liberalnih grehov. Eden izmed največjih je pa ta, da so oderuhom, posebno

pa Judom dovolili, da smejo ljudi odirati in izse-
savati. To je za vse prebivalstvo neizmerna nesreča.
Štajerska dežela je cesarju Maksimilijanu plačala
8000 zlatov proti temu, da se pri nas ne sme
noben Jud naseliti. Liberalni poslanci, kakoršen
je g. Seidl, so pa ovo pravico štajerske deželi
odpravili. Zato pa vidimo in že tu pa tam prav
nemilo čutimo — Jude. Nekdo, ki si je staro-
davn Ptuj ogledoval, se je močno začudil, da je
ondi našel vse polno judovskih mešetarjev, trgov-
cev itd. V dokaz, kako pogubno delajo Judi med
kristijani, omenimo samo to, da skoro vse libe-
ralne večje nemške liste pišejo Judi in nesramno
napadajo Kristusovo vero in njegovo sv. katoliško
Cerkvo. Jemljejo ljudem versko prepričanje, za-
peljujejo jih v nekrščanska djanja, da se potem
leži med njimi šopirijo in bogatijo. Par zgledov
naj nam to pojasni! Ogerski knez Esterhazi je na
svoja posestva, ki so bila za 12 milijonov goldi-
narjev cenjena, vzel na posodo na delnice ali ak-
cije 6 milijonov pri dunajskem Judu, kojemu je
ime Scheu. Vsaka akcija ali delnica velja 100 fl.
toda Jud jih je prevzel le za 60 fl. vsako. Knez
je tukaj zgubil 2,400.000 fl. Dalje si je Jud 5%
zaračunal za „Geschäft“ t. j. 300.000 fl. Naposled
si je obresti za 5 let naprej pridržal t. j. 1,800.000 fl.
in 500.000 fl. je moral knez Judu še posebič na
razpolaganje pustiti. Po tem takem je Jud 6 mili-
jonov goldinarjev dolga dal vknjiziti na posestva
kneza Esterhazija, dal mu je pa v resnici le samo
eden milijon, pet milijonov je on kot bankir ali
denarni mešetar v žep vteknil. Judovski bankir
Rothschild je kupil južno našo železnico za 100
milijonov, v resnici je pa položil samo 55 1/2 mili-
jona ter mu ni bilo treba plačati nobenih „štem-
peljnov“ nobenega „desetega peneza“. To je par
velikih zgledov, kako Judi pri nas delajo. Jude
posnemajo pa prav marljivo krščeni Judi in oderuhi
ter razsajajo pri nas tako strahovito in neusmiljeno,
da smo prisiljeni tirjati postav zoper oderušvo.
Postave pa delajo in nasvetujejo poslanci. Zato ne
moremo voliti prejšnjih poslancev, kakor je na
primer bil poslanec g. Seidl in jegovi liberalni

tovarši, ki so oderuške dobre postave odpravili, ampak izvoliti nam je treba takih mož, ki bodo zoper ovo nekrščansko kugo postopali. To pa je težko pričakovati od možev, ki so od sedanje vlade odvisni, kakor so uradniki. Zato pa še ne izvolimo nobenega uradnika za poslanca, tudi okrajnega glavarja g. Seederja ne!

Odkritje Slomšekovega spomenika.

(Pridiga. Govoril kanonik Fr. Kosar) 24. jun. 1878.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Luk. 2, 14.

VI. Budili so tretjič narod po tem, da so si prizadevali vstanoviti naprave, ki bi še po njih smrti blaženo delo krščanske omike med narodom nadaljevale. V tem oziru omenim edino le šole in družbe sv. Mohorja. Šola — se ve da krščanska šola je bila punčica njih očesa; kajti vedeli so: čigava je mladež, njegov je narod. Zato so šoli žrtvovali brez mero veliko truda, skrbi in tudi denarja. Vlado so prepričali od pomanjkljivosti takratnih ljudskih šol na Slovenskem, in kakor smo že omenili, so po njeni želji radi prevzeli izdelanje novih šolskih knjig. Pri tej priliki jim piše minister, „da si vlada čestita, da je v njih osebi našla moža, pri katerem se poklic, veljava, učenost in skušnja v taki meri zedinja, da se bode začetno prevstrojenje šol v blagor učeče se mladeži gotovo srečno dovršilo“. V srce pa jih je bolelo, da je bilo takrat zavolj pomanjkanja šol toliko odrasčenih ljudi, ki niso znali ne pisati ne brati, katerim so bila tedaj vrata do višje duhovne omike zaklenjena. V tem razmišljanju se prikaže njih duhu kakor zvezda rešiteljica slovenska nedeljska šola. Za to šolo spišejo sami navod, — knjigo vzorno in neprecenljivo: „Blaže in Nežica v nedeljski šoli“. Ne le otroci, ampak tudi odrasčeni, celó že bolj ostareli ljudje obojnega spola napolnujejo šolske prostore; njih učitelji so mladi kaplani pa tudi stari župniki. Je gotovo veliko sto in tisoč ljudi, ki so se v tej šoli brati, pisati in še drugih koristnih vednosti naučili, in ki Slomšekovega imena nikoli pozabili ne bodo. — In kaj bi rekel o preslavni družbi sv. Mohorja? Ko se je ta družba v Celovcu snovala, so ji, da tako rečem, pokojni Slomšek za pglavitnega kumeja pri krstu stali, in bili njeni prvi varh in dobitnik.* In zares čudežno; še le po smrti Slomškovi je ta družba veselo naraščati, razevetati in se širiti začela, takó da zdaj že 26.000 družnikov šteje. Ali ne čutimo takó rekoč, da pokojni Slomšek pred božjim tronom za svoje ljubljeno ljudstvo molijo in mu božji blagoslov delijo?

Glejte, ljubi moji! toliko in še več so pokojni Slomšek delali za duševni blagor in za krščansko omiko svojega naroda. Bili so v resnici naroden mož v najlepšem, krščanskem pomenu te besede. Ali ne zasluži tak mož, da narod

njegovo ime z zlatimi črkami zapiše v liste svoje zgodovine? Ali ne zasluži tak mož, da mu narod postavi javni spomenik, dostojen njegovim zaslugam? In to se je denes zgodilo in z božjo pomočjo srečno dovršilo. Pri pogledu častite podobe nepozabljivega dobitnika smo pač dolžni z kraljem Davidom hvaležno izklicati: „To je den, ki ga je Gospod naredil; radujmo se in veselimo se v njem“. (Ps. 117, 24.) Da; denešnji den enako časti pokojnega kneza in škofa Slomška, kakor one, ki so ta znameniti spominek mu postavili. In tudi z ozirom na njegove narodne zasluge smo dolžni denes s hvaležnim srecem ponoviti angeljsko pesen: Čast bodi Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji! Čast bodi pa tudi spominu na narodnega dobitnika Slomška in mir njegovim kočicam v grobu!

Ako so tedaj pokojni knez v svoji prvi tukajšnji pridigi rekli: „Božjo čast širiti in mir ljudem oznanovati, je moja visoka naloga, zató sem k vam prišel“: bo od zdaj zanaprej, ker so njih usta omolknila, njih spomenik to nalogo nadaljeval in od roda do roda oznanoval: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“ In zares; prav tukaj pred to podobo, kjer se vsi svojega občnega dobitnika spominjamo: Mariborčani vstanovitelja škofovskega sedeža v Mariboru, Lavantinska škofija prvega kneza in škofa Mariborskega, in slovenski narod svojega duševnega buditelja: prav tukaj — takó se mi dozdeva, se najlože nas vseh srca v miru in ljubezni sklenejo, da po besedah sv. apostola Pavla „mirno in pokojno živimo v vsej pobožnosti in čistosti; zakaj to je dobro in dopadljivo pred Bogom, našim Zveličarjem.“ (1 Tim. 2, 2—3)

Ti pa, sv. Janez Krstnik, mogočni varh te stolne cerkve! vzemi zdaj tudi spomenik njenega prvega škofa v dobitno varstvo svoje in izprosi pri Bogu milost, da bode vse, ki tukaj molijo, budil in nagibal k miru in ljubezni. Amen.

Gospodarske stvari.

Kako bi vinogradarji leži in boljše prodajali vino! (Nasvetuje g. Götha ravnatelj vinorejske šole pri Mariboru.)

Več časa že nas tlačijo slabe vinske litine tako, da je poprek I oral samo kakih 15 veder vina dal. Obdelovanje vinogradov se je pa podražalo in dače neprimerno poskočile. V takih nepovoljnih razmerah se ne da srečno gospodariti; mnogi, posebno manjši posestniki, se zadolžijo in pridejo naposled na — boben. Tako se pa za povzdigo vinorejstva ne more skoro nič storiti, marveč ono je prisiljeno čedalje bolj hoditi rakovo pot in naposled propasti. To bi pa bila velika škoda in nesreča za celo našo Štajersko, ki za velik del svojih prebivalcev potrebnih dohodkov dobiva iz vinorejstva. Da se tolikej nezgodi še o

*) Glej koledar družbe sv. Mohorja za l. 1878 str. 135.